

Taula de contingut

Format o	d´entrega	2
Exercici [·]	1	4
Exercici 2	2	8
Introd	ucció	8
Carreg	ga i exàmen preliminar del conjunt de dades	9
Explor	ració i tractament de valors desconeguts	12
Transf	formació d´atributs	13
Reduc	ció de la dimensionalitat	19
Explor	ració visual de les dades (EDA)	25
El paq	uet Caret	35
Separa	ació de dades: Conjunt d´entrenament i prova:	37
Entren	nament de models d´arbres de decisió per a classificació	39
Clas	sificació amb C4.5	39
Clas	sificació amb C50	44
Clas	sificació amb CART	47
Ran	dom Forest	49
Anàl	lisis de les prediccions del conjunt de prova	50
Rihlingra	efia	52



Format d´entrega

Aquest document s´ha realitzat mitjançant Markdown¹ amb l´ajuda de l´entorn de desenvolupament RStudio² utilitzant les característiques que aquest ofereix per a la creació de documents R reproduïbles.

La documentació generada en la realització de la pràctica es troba allotjada en **GitHub** al següent repositori:

https://github.com/rsanchezs/data-minig

En aquest repositori es poden trobar els següents fitxers:

- Aquest document en formats **pdf** i **docx** amb el nom rsanchezs_PAC2.
- Un document **R Markdown**³ que es pot utilitzar per a reproduir tots els exemples presentats a la PAC.
- El conjunt de dades utilitzades.

¹ https://es.wikipedia.org/wiki/Markdown

² https://www.rstudio.com/

³ https://rmarkdown.rstudio.com/



1. Nota: Propietat intel·lectual

Sovint és inevitable, al produir una obra multimèdia, fer ús de recursos creats per terceres persones. És per tant comprensible fer-lo en el marc d'una pràctica dels Estudis, sempre que això es documenti clarament i no suposi plagi en la pràctica.

Per tant, al presentar una pràctica que faci ús de recursos aliens, s'ha de presentar juntament amb ella un document en quin es detallin tots ells, especificant el nom de cada recurs, el seu autor, el lloc on es va obtenir i el seu estatus legal: si l'obra està protegida pel copyright o s'acull a alguna altra llicència d'ús (Creative Commons, llicència GNU, GPL ...).

L'estudiant haurà d'assegurar-se que la llicència no impedeix específicament el seu ús en el marc de la pràctica. En cas de no trobar la informació corresponent haurà d'assumir que l'obra està protegida per copyright.

Hauríeu de, a més, adjuntar els fitxers originals quan les obres utilitzades siguin digitals, i el seu codi font si correspon.



Exercici 1

Contextualitzeu els exemples de les següents preguntes respecte al projecte que heu definit a la PAC1. Si ho desitgeu, podeu redefinir o canviar apartats del projecte.

a) Creieu que els arbres de decisió són el mètode més adequat per aconseguir els objectius que us havíeu proposat? Justifiqueu la resposta tot raonant-la.

En relació amb el cas pràctic que vaig desenvolupar a la PAC1 es tractava d'implementar un *recommender system* (de l'anglès, sistemes de recomanació). És per això que, utilitzar els arbres de decisió no sería un bona elecció.

En canvi, l'algoritme *Nearest Neighborhood* (de l'anglès, algoritme del veí més proper), és el més utilitzat avui dia en els sistemes de recomanació.

b) Com podria ser l'arbre resultant?

En aquest apartat ens proposem d'exposar un exemple simple de classificació d'arbres de decisió. Suposem que tenim un problema, on ens interessa un model que classifiqui sol·licituds de préstecs hipotecaris entre les classes **Aprovat** i **Rebutjat**.



A continuació, es mostra una taula amb el conjunt de dades. Cal recordar que es tracta d'un conjunt d'entrenament, on l'última columna conté la classe a què pertany cada observació:

Client	Ingressos	Historial	Crèdit Hipotecari
Si	Baix	Во	Aprovat
No	Alt	Dolent	Rebutat
No	Baix	Во	Aprovat
No	Alt	Dolent	Rebutjat
Si	Baix	Dolent	Rebutjat

Figura 1: Aprovació Prèctec Hipotecari

Les variables en aquest exemple són Client, que ens indica si una sol·licitud de crèdit es demana per un client del banc; la variable Ingrés, expressa el nivell d'ingressos de la persona que sol·licita el préstec; i la variable Historial, manifesta el comportament creditici del client en el passat.



Per il·lustrar, a continuació es mostra un arbre de decisió que en podria ser un exemple de resolució del nostre problema:

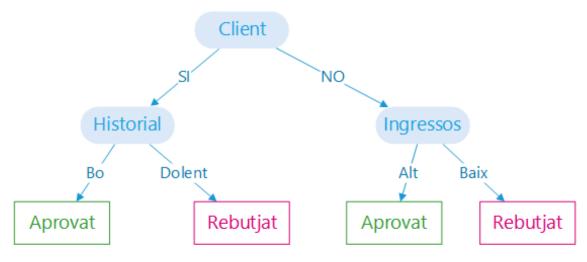


Figura 2: Exemple d´arbre de decisió

Passem a analitzar l'arbre de decisió de la figura 2. Els nodes blaus són els nodes interns i els nodes de color roig i verds són les fulles de l'arbre. En general, cada node intern d'un arbre de decisió representa una variable (o atribut) en el nostre conjunt de dades. Per exemple, el node **Client**, fa referència a la variable **Client** que correspon a la primera columna del nostre conjunt de dades (vegeu figura 1).

Cada branca que surt dels nodes representa cada un dels possibles valors que pot prendre el node. Per exemple, el node que fa referencia a la variable Historial pot pendre els valos Bo ó Dolent.

Cada node realitza una pregunta basada en els valors que l'atribut pot suportar i, depenent d'aquest resultat l'arbre ens indica el camí a seguir. En



el cas concret del node **Historial** realitza la pregunta si el valor de la variable és bo o dolent. Si és bo, el recorregut per l'arbre continua per l'esquerra; altrament continua per la dreta.

Les fulles corresponen al resultat final de la classificació generada per l'arbre de decisió. En aquest sentit, si una dada arriba a la primera fulla verda de l'esquerra, significa que la classificació de la dada es **Aprovat**.

Per posar un exemple de com classificar una nova data, suposem que la data és una persona que és client, té un bon historial i ingressos alts. A la figura 3 es mostra el recorregut per l'arbre:

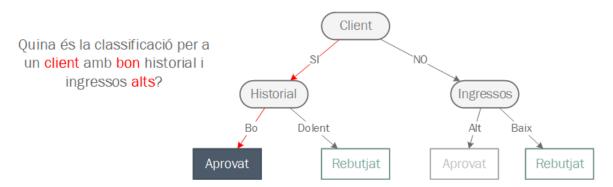


Figura 3: Classificació de una nova dada.



Exercici 2

Repetiu l'exercici 2 amb algun altre conjunt de dades. Poden ser dades reals del vostre àmbit laboral o d'algun repositori de dades a Internet. Mireu per exemple: http://www.ics.uci.edu/~mlearn/MLSummary.html o d'altres repositoris ja citats Seguiu el guió proposat a la pregunta anterior. Podeu afegir nous punts com ampliació de la resposta (per exemple provar la validació creuada, el boosting, variar el prunning o provar una altra mena d'arbre...) Recordeu també que el cicle de vida dels projectes de mineria contempla retrocedir per tornar a generar el model amb dades modificades o paràmetres de l'algorisme variats si el resultat no és prou bo.

Introducció

A partir del joc de dades disponible en el següent enllaç: http://archive.ics.uci.edu/ml/datasets/Adult realitzarem els passos del cicle de vida d´un projecte de mineria de dades per al cas d´un algorisme de classificació i més concretament un arbre de decisió.



Carrega i exàmen preliminar del conjunt de dades

En primer lloc, instal.larem el paquet readr⁴ que forma part del ecosistema tidyverse⁵ i que ens permetrà llegir les dades:

```
# La forma més sencilla de instal.lar readr es instal.lar tidyvers
e
install.packages("tidyverse")

# Alternativament, podem instal.lar només readr
install.packages("readr")
```

Un cop instal.lat el paquet el carregarem a la sessió R mitjançant la següent línia de codi:

```
# Carrega de readr
library(readr)

# Alternativament, com que forma part de tidyverse
library(tidyverse)
```

Observem que, hem fet ús de la segona opció que carrega tots els paquets de tidyverse, ja que utilitzarem per a la realització de la pràctica altres paquets, com per exemple: dplyr (per a la transformació de dades), tibble (per a un

9

⁴ Paquet per a la lectura de dades amb format rectangular: https://readr.tidyverse.org/

⁵ Conjunt de paquets R per a la Ciència de les Dades :https://www.tidyverse.org/



tractament més refinat de data.frames), ggplot2 (per a la visualització de les dades), etc.

Un cop carregat el paquet a la sessió R, ja podem fer ús de les funcions. Per a importar les dades des de l'adreça utilitzarem la funció read_csv():

```
# Llegim les dades
adult <- read_csv("http://archive.ics.uci.edu/ml/machine-learning-datab
ases/adult/adult.data")</pre>
```

Convertim el conjunt de dades adult que és del tipus data.frame a tibble:

```
# Convertim el dataframe a tibble
as tibble(adult)
## # A tibble: 32,560 x 15
    `39` `State-gov` `77516` Bachelors `13` `Never-married` `A
dm-clerical`
  <int> <chr>
                      <int> <chr> <int> <chr>
##
                                                         < C
hr>
        50 Self-emp-n~ 83311 Bachelors
## 1
                                        13 Married-civ-sp~ Ex
ec-manageri~
## 2
      38 Private
                      215646 HS-grad
                                       9 Divorced
                                                         Ha
ndlers-clea~
## 3 53 Private
                     234721 11th
                                        7 Married-civ-sp~ Ha
ndlers-clea~
                                        13 Married-civ-sp~ Pr
## 4 28 Private
                      338409 Bachelors
of-specialty
## 5 37 Private
                      284582 Masters
                                       14 Married-civ-sp~ Ex
ec-manageri~
                                         5 Married-spouse~ Ot
## 6 49 Private
                     160187 9th
her-service
## 7 52 Self-emp-n~ 209642 HS-grad 9 Married-civ-sp~ Ex
ec-manageri~
## 8 31 Private
                      45781 Masters
                                        14 Never-married
                                                         Pr
of-specialty
## 9 42 Private
                      159449 Bachelors 13 Married-civ-sp~ Ex
```



Podem adonar-nos que, el conjunt de dades està format per 32.560 observacions i 15 variables. A més, amb l'ajuda de tibble també podem observar el tipus per a cada columna.

Com que el nom de les columnes es poc descriptiu per alguns dels atributs, personalitzarem els noms mitjançant la següent línia de codi:

```
# Noms dels atributs
names(adult) <- c("age","workclass","fnlwgt","education","education-num
","marital-status","occupation","relationship","race","sex","capital-gai
n","capital-loss","hour-per-week","native-country","income")</pre>
```

Podem comprovar el nom de les columnes mitjançant la funció colnames:

```
# Comprovem es nom de les columnes
colnames(adult)
## [1] "age"
                        "workclass"
                                         "fnlwgt"
                                                          "educat
ion"
## [5] "education-num" "marital-status" "occupation"
                                                          "relati
onship"
                                         "capital-gain"
## [9] "race"
                        "sex"
                                                          "capita
1-loss"
## [13] "hour-per-week" "native-country" "income"
```



Exploració i tractament de valors desconeguts

En tercer lloc, ens caldria comprovar que el nostre conjunt de dades no conté valors desconeguts:

```
# Estadístiques de valors buits.
colSums(is.na(adult))
##
                       workclass
                                          fnlwgt
                                                       education ed
              age
ucation-num
##
                                0
                                                               0
0
## marital-status
                       occupation
                                   relationship
                                                            race
sex
                0
                                0
##
                                                0
                                                               0
##
     capital-gain
                    capital-loss hour-per-week native-country
income
##
                0
```

Encara que el fragment de codi anterior ens indica que no existeix cap valor NA en el conjunt de valors per a cada atribut del nostre conjunt de dades, passem a analitzar la variable workclass que representa la industria en que una persona està treballant:



Com es pot observar la variable workclass conté el caràcter ? per a representar valors desconeguts. Amb l'objectiu de fer aquest grup més descriptiu podríem canviar aquests valors per la constant Unknown:

```
# Amb l´ajuda de un test lògic descobrim els valors desconeguts
missing_values_workclass <- adult$workclass == "?"
# Reemplacem els valors desconeguts amb la constant
adult$workclass[missing_values_workclass] <- "Unknown"</pre>
```

De la mateixa manera, la variable occupation també utilitza el caracter ? per a representar els valors desconeguts. Com en el cas anterior substituirem aquest ? per la constant Unknown:

```
# Amb l´ajuda de un test lògic descobrim els valors desconeguts
missing_values_occupation <- adult$occupation == "?"
# Reemplacem els valors desconeguts amb la constant
adult$occupation[missing_values_occupation] <- "Unknown"</pre>
```

Transformació d'atributs

Per a facilitar l'ànalisi sería convenient canviar els atributs de tipus character a factor, que és la manera que té R de tractar amb les variables de tipus categòric:



Fixe-mos amb el codi anterior que amb l'ajuda de la funció dplyr::mutate_at⁶ hem canviat les columnes de tipus character al tipus factor.

Amb el següent fragment de codi i amb l´ajuda de la funció lapply() verifiquem que s´han produït els canvis:

```
# Retorna el tipus de cada variable
lapply(adult, class)
## $age
## [1] "integer"
##
## $workclass
## [1] "factor"
##
## $fnlwgt
## [1] "integer"
##
## $education
## [1] "factor"
##
## $`education-num`
## [1] "integer"
##
## $`marital-status`
## [1] "factor"
##
## $occupation
## [1] "character"
##
## $relationship
## [1] "factor"
```

⁶ La notació paquet::nom_funció s´utilitza per a indicar a R que es vol fer ús de la funció del paquet indicat, en el cas que existeixi ambigüitat amb el nom d´una funció en un altre paquet.



```
##
## $race
## [1] "factor"
##
## $sex
## [1] "factor"
##
## $`capital-gain`
## [1] "integer"
## $`capital-loss`
## [1] "integer"
##
## $`hour-per-week`
## [1] "integer"
## $`native-country`
## [1] "factor"
##
## $income
## [1] "factor"
```

Passem a analitzar la variable workclass que representa la industria en que una persona està treballant:

<pre>summary(adult\$workclass)</pre>				
## vate	Federal-gov	Local-gov	Never-worked	Pri
## 2696	960	2093	7	2
## nown	Self-emp-inc	Self-emp-not-inc	State-gov	Unk
## 1836	1116	2541	1297	
## ##	Without-pay 14			



Podem observar que existeixen dos grups petits, Never-worked i Without-pay. Podríem combinar aquests grups amb Unknowm.

A més, aquells que treballen per al govern estan distribuïts entre els grups federal, state i local. Per a facilitar el anàlisi, agruparem aquestes classes en una sola que anomenarem Government.

Per últim, aquells que són autònoms està distribuïts en *incorporated* i *not incorporated*, en aquest cas els combinarem en una variable amb el nom Self-Employed.

D'altra banda, cal anomenar que farem ús del paquet forcats que ens ajudarà a combinar les variables:

Amb el següent fragment de codi podem comprovar que hem reduït el nombre de classes de la variable workclass com era el nostre propòsit:

```
levels(adult$workclass)
## [1] "Government" "Unknown" "Private" "SelfEmployed"
```



De la mateixa manera la variable occupation disposa de moltes classes com podem comprovar amb la següent instrucció:

```
unique(adult$occupation)

## [1] "Exec-managerial" "Handlers-cleaners" "Prof-specialty"

## [4] "Other-service" "Adm-clerical" "Sales"

## [7] "Craft-repair" "Transport-moving" "Farming-fishing"

## [10] "Machine-op-inspct" "Tech-support" "Unknown"

## [13] "Protective-serv" "Armed-Forces" "Priv-house-serv"
```

Amb la intenció de simplificar el nostre model, reduirem en nombre de classes per aquest atribut a: Blue-Collar⁷, Professional, Sales, Service i White-Collar⁸:

⁷ Aquest terme en àngles s´utilitza per a treballadors, com per exemple: obrers, operaris, peons, etc.

⁸ Treballadors que realitzen tasques d'oficina.



Com a resultat del codi anterior obtenim com la següent classificació:

```
summary(adult$occupation)
   WhiteCollar
                     Unknown
                               BlueCollar
                                                Service Professiona
##
1
##
           7835
                        1852
                                    10062
                                                   5021
                                                                414
0
##
          Sales
##
           3650
```

Per últim, la variable marital-status conté en total set categories que ens indica l'estat civil de les observacions:

sur	<pre>summary(adult\$`marital-status`)</pre>			
##	Divorced	Married-AF-spouse	Married-civ-spou	
se ##	4443	23	149	
76				
## ed	Married-spouse-absent	Never-married	Separat	
##	418	10682	10	
25 ##	Widowed			
##	993			

De fet, podem reduir el nombre de classes a cinc de la següent manera:



Es pot observar que hem agrupat les observacions de tots els casats en una sola variable que hem anomenat Married i hem classificat aquells que no s´han casat mai com a Single:

```
# Resúm estadístic de la variable `marital-status`
summary(adult$`marital-status`)

## Divorced Married Single Separated Widowed
## 4443 15417 10682 1025 993
```

Reducció de la dimensionalitat

Per a la simplificació de l'anàlisi les següents variables són descartades:

```
# Reducció del nombre d´atributs
adult$fnlwgt <- NULL
adult$relation <- NULL
adult$relationship <- NULL
adult$`hour-per-week` <- NULL</pre>
```

Els motius són els següents:

• La variable fnlwgt no és prou descriptiva per si mateixa i no disposem de documentació del conjunt de dades.



- La variable education pot ser el.liminada, ja que es pot conèixer pel nombre d'anys de formació acadèmica. En el conjunt de dades representat per la variable education-num.
- La variable relationship pot ser el.liminada, degut a que es pot estimar a partir del gènere i l'estat civil. En el conjunt de dades representat per marital-status i sex, respectivament.

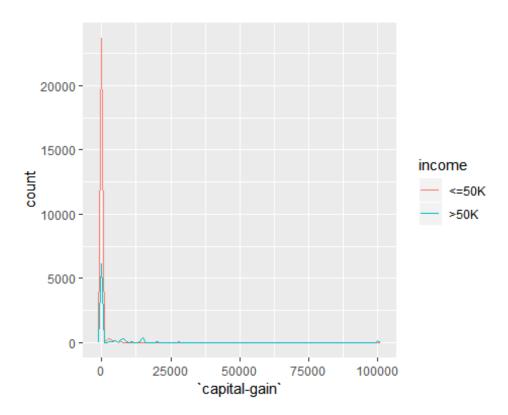
Pel que fa, a la variable capital-gain podem observar que la majoria d'observacions tenen com a valor zero, és a dir la següent instrucció ens indica que el 91% de les observacions del conjunt de dades son igual a zero:

```
sum(adult$`capital-gain` == 0)/length(adult$`capital-gain`)
## [1] 0.9167383
```

Vegem-ho de manera gràfica amb un histograma:

```
# Histograma de `capital-gain`
ggplot(data = adult, mapping = aes(x = `capital-gain`)) +
  geom_freqpoly(mapping = aes(color = income), binwidth = 1000)
```





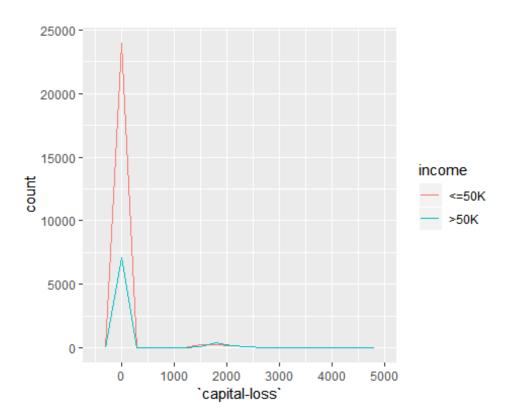
Igual com passava amb la variable capital-gain succeeix el mateix que amb la variable capital-loss, com es pot veure a continuació:

```
sum(adult$`capital-loss` == 0)/length(adult$`capital-loss`)

## [1] 0.9533477

# Histograma de `capital-loss`
ggplot(data = adult, mapping = aes(x = `capital-loss`)) +
   geom_freqpoly(mapping = aes(color = income), binwidth = 300)
```





Per aquest motiu, també eliminarem aquestes variables de l'ànalisi:

```
# Eliminem les variables `capital-gain` i `capital-loss` de `adult

adult$`capital-gain` <- NULL
adult$`capital-loss` <- NULL</pre>
```

Finalment, la variable native-country presenta una distribució molt sesgada agrupant la majoria de les observacions en el valor USA:

```
summary(adult$`native-country`)

## ? Cambodia

## 583 19

## Canada China
## 121 75
```

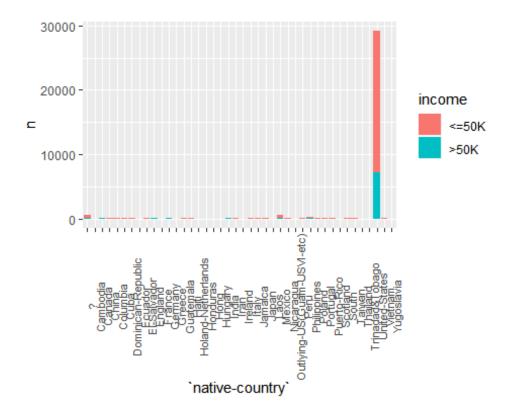


##	Columbia	Cuba	
##	59	95	
##	Dominican-Republic	Ecuador	
##	70	28	
##	El-Salvador	England	
##	106	90	
##	France	Germany	
##	29	137	
##	Greece	Guatemala	
##	29	64	
##	Haiti	Holand-Netherlands	
##	44	1	
##	Honduras	Hong	
##	13	20	
##	Hungary	India	
##	13	100	
##	Iran	Ireland	
##	43	24	
##	Italy	Jamaica	
##	73	81	
##	Japan	Laos	
##	62	18	
##	Mexico	Nicaragua	
##	643	34	
##	<pre>Outlying-US(Guam-USVI-etc)</pre>	Peru	
##	14	31	
##	Philippines	Poland	
##	198	60	
##	Portugal	Puerto-Rico	
##	37	114	
##	Scotland	South	
##	12	80	
##	Taiwan	Thailand	
##	51	18	
##	Trinadad&Tobago	United-States	
##	19	29169	
##	Vietnam	Yugoslavia	
##	67	16	



Tot seguit es mostra un diagrama de barres de la distribució de la variable native-country:

```
# Gràfic barra `native-country` vs income
adult %>%
   group_by(`native-country`) %>%
   count(income) %>%
   mutate(freq = round(n / sum(n) * 100, 0)) %>%
      ggplot(mapping = aes(x = `native-country`, y = n, fill = income)
) +
   geom_bar(stat = "identity") +
   theme(axis.text.x = element_text (size = 8, angle=90))
```





És per això que, també eliminarem la variable del nostre anàlisis:

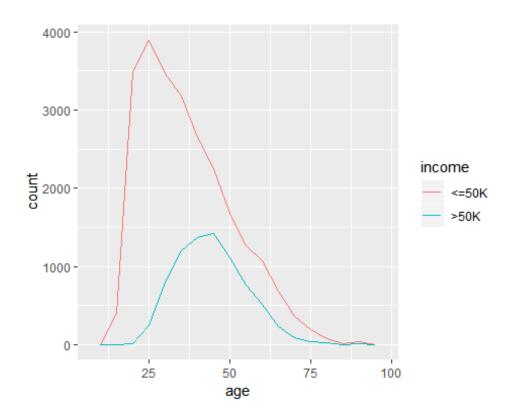
```
# Eliminem la variable `native-country` del conjunt de dades `adul
t`
adult$`native-country` <- NULL</pre>
```

Exploració visual de les dades (EDA)

La primera variable de l'anàlisi és age que es tracta d'una variable continua. Podríem realitzar el següent histograma per comprovar la correlació entre aquesta variable i la variable categòrica income:

```
# Histograma de la edat per grup d'ingresos
ggplot(data = adult, mapping = aes(x = age)) +
  geom_freqpoly(mapping = aes(color = income), binwidth = 5)
```



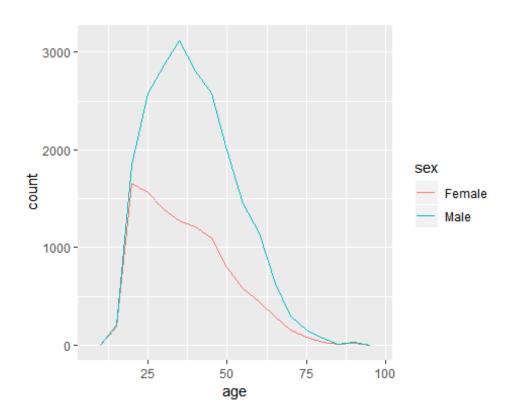


Com podem observar, la distribució de la variable ens indica que la majoria d'observacions reben una retribució per baix de 50.000\$ a l'any. A més, aquells que reben una remuneració de més de 50.000 es troben a la mitat de la seva carrera professional. Podem confirmar aquesta afirmació realitzant el càlcul de la següent manera:



En segon lloc, passem a estudiar la distribució de la variable age agrupada per gènere:

```
# Histograma de la edat per grup de gènere
ggplot(data = adult, mapping = aes(x = age)) +
  geom_freqpoly(mapping = aes(color = sex), binwidth = 5)
```



L'histograma anterior ens mostra que hi ha més nombre d'homes que de dones treballant i que aquesta diferència augmenta amb l'edat.



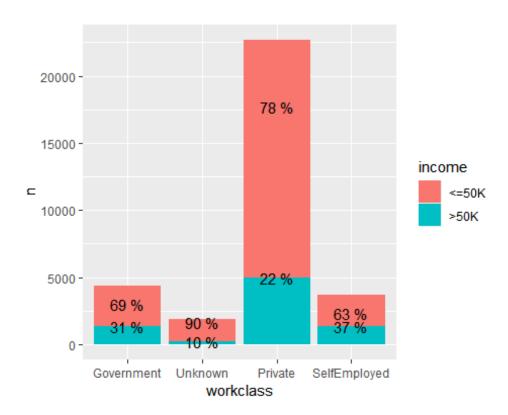
En tercer lloc, passem a estudiar la variable workclass respecte a income. Per tal d'explorar la relació entre aquestes variables realitzarem les següents operacions:

- Agrupar el conjunt de dades per la variable workclass.
- Contar el nombre d'observacions de la variable income que apareixen en cada classe del atribut workclass.
- Calcular el percentatge en cada classe segons la variable income.

Totes aquestes operacions queden simplificades amb l'ajuda de les funcions group_by i count del paquet dplyr, i de l'operador %>%:

```
# Gràfic barra workclass vs income
adult %>%
  group_by(workclass) %>%
  count(income) %>%
  mutate(freq = round(n / sum(n) * 100, 0)) %>%
  ggplot(mapping = aes(x = workclass, y = n, fill = income)) +
  geom_bar(stat = "identity") +
  geom_text(aes(label = paste(freq, "%")))
```



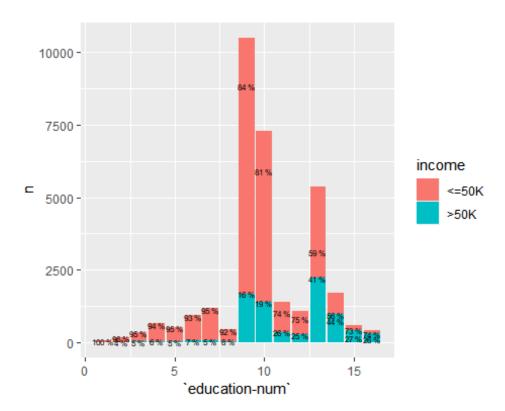


Podem concloure que aquells que són autònoms (variable SelfEmployed) tenen la tendència més alta de guanyar més de 50.000\$ per any.

Prosseguim el nostra anàlisi amb la variable education. Com que la variable education-num es un representació continua de la variable education, utilitzarem un gràfic de barres apilat per tal de visualitzar la relació amb income:

```
# Gràfic barra education vs income
adult %>%
  group_by(`education-num`) %>%
  count(income) %>%
  mutate(freq = round(n / sum(n) * 100, 0)) %>%
  ggplot(mapping = aes(x = `education-num`, y = n, fill = income)) +
  geom_bar(stat = "identity") +
  geom_text(aes(label = paste(freq, "%")), size = 2)
```





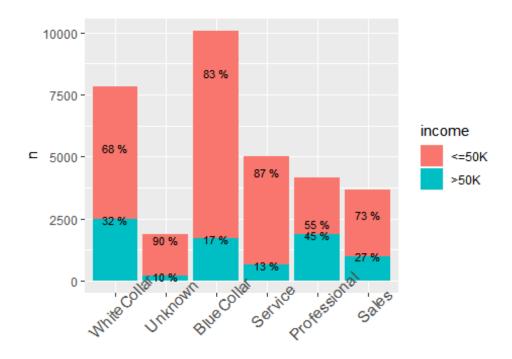
Com era d'esperar quant més anys d'estudi més ingressos i és a partir dels nous anys d'estudi (equivalent a estudis universitaris) quan apareixen ingressos per damunt de 50.000\$/any. En contrast amb aquells que tenen un nivell menor d'estudi, on menys del 10% tenen uns ingressos superiors per damunt de 50.000. Per contra, cal destacar que tres de cada quatre que tenen estudis universitaris equivalents a doctorat guanyen més de 50.000 a l'any.

Avançant en el nostre anàlisi, passem a examinar la covariació entre les variables occupation i income:

```
# Gràfic barra occupation vs income
adult %>%
   group_by(occupation) %>%
   count(income) %>%
   mutate(freq = round(n / sum(n) * 100, 0)) %>%
   ggplot(mapping = aes(x = occupation, y = n, fill = income)) +
```



```
geom_bar(stat = "identity") +
geom_text(aes(label = paste(freq, "%")), size = 3) +
theme(axis.text.x = element_text (size = 12, angle=45))
```



occupation

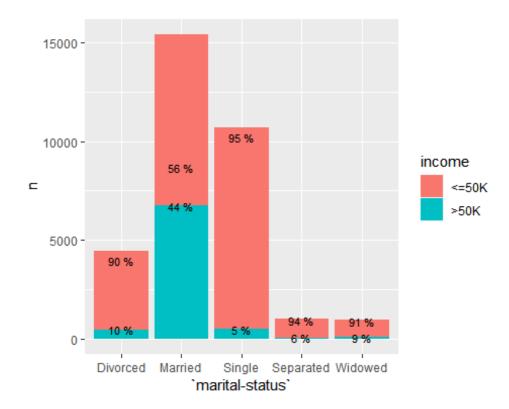
Podem adonar-nos que els ingressos varien segons el sector. Prop de la meitat dels treballadors professionals obtenen uns ingressos superiors a 50.000\$ a l'any, al contrari dels treballadors del sector servei en què només un 13% obtenen sous superiors a 50.000 dòlars.

Pel que fa a la variable marital-status també utilitzarem un diagrama de barres per a comprovar la covariació amb income com hem fet fins ara:

```
# Gràfic barra marital-status vs income
adult %>%
  group_by(`marital-status`) %>%
```



```
count(income) %>%
mutate(freq = round(n / sum(n) * 100, 0)) %>%
ggplot(mapping = aes(x = `marital-status`, y = n, fill = income)) +
geom_bar(stat = "identity") +
geom_text(aes(label = paste(freq, "%")), size = 3)
```



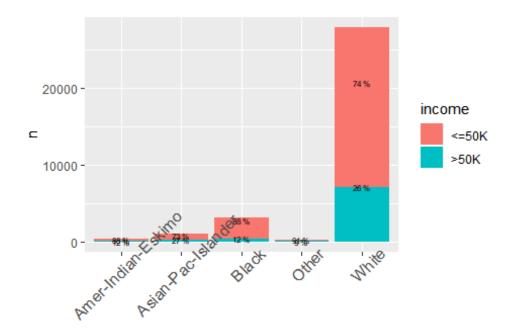
En el cas concret de l'estat civil de les observacions, podem observar clarament que quasi la meitat dels que estan casats obtenen ingressos superiors a 50.000\$ a l'any.

En darrer lloc, estudiarem la correlació de la variable race amb la variable income:

```
# Grafic `race` vs income
adult %>%
  group_by(race) %>%
```



```
count(income) %>%
mutate(freq = round(n / sum(n) * 100, 0)) %>%
ggplot(mapping = aes(x = race, y = n, fill = income)) +
geom_bar(stat = "identity") +
geom_text(aes(label = paste(freq, "%")), size = 2) +
theme(axis.text.x = element_text (size = 12, angle=45))
```



race

Malauradament, i com era esperar tot i estan al segle XXI, igual com passava amb el gènere també existeixen grans diferències amb les diferents classificacions dels éssers humans representats per la variable race.



Recapitulant, després d'haver realitzat l'ànalisi de les diferents variables només hem escollit com a descriptores per al nostre model les que se mostren a continuació:

```
# Resum estadístic `adult`
summary(adult)
##
                        workclass
                                     education-num
                                                      marital
        age
-status
                                                    Divorced
## Min. :17.00 Government : 4350 Min. : 1.00
: 4443
## 1st Qu.:28.00
                 Unknown
                             : 1857
                                     1st Qu.: 9.00
                                                    Married
:15417
## Median :37.00 Private
                            :22696 Median :10.00
                                                    Single
:10682
## Mean :38.58
                  SelfEmployed: 3657
                                     Mean :10.08
                                                    Separated
: 1025
## 3rd Qu.:48.00
                                     3rd Qu.:12.00
                                                    Widowed
  993
## Max.
         :90.00
                                     Max.
                                            :16.00
##
          occupation
                                     race
                                                   sex
## WhiteCollar: 7835 Amer-Indian-Eskimo: 311 Female:10771
             : 1852 Asian-Pac-Islander: 1039 Male :21789
## Unknown
## BlueCollar :10062 Black
                                       : 3124
## Service : 5021
                      Other |
                                      : 271
## Professional: 4140
                      White
                                      :27815
## Sales
          : 3650
##
     income
## <=50K:24719
## >50K : 7841
##
##
##
##
```



NOTA: Amb l'objectiu de simplificar l'ànalisi reduirem la dimensionalitat del conjunt de dades a tres atributs i al 10% d'observacions:

```
# Reducció de la dimensionalitat
adult <- adult %>% select(workclass, `marital-status`, occupation, i
ncome) %>%
           sample_frac(size = 0.1, replace = TRUE)
summary(adult)
##
         workclass
                      marital-status
                                           occupation
                                                        inco
me
## Government : 411 Divorced : 455 WhiteCollar :775 <=50K:
2485
## Unknown : 222 Married :1533
                                     Unknown
                                                :217
                                                    >50K :
771
## Private :2280
                     Single :1079
                                     BlueCollar :990
                     Separated: 97
   SelfEmployed: 343
                                     Service :505
##
##
                     Widowed : 92
                                     Professional:409
##
                                     Sales :360
```

El paquet Caret

Per a la realització del model predictiu utilitzarem el paquet caret⁹ (acrònim per a C lassification A nd RE gression T raining). Aquest paquet es un *framework* amb un conjunt de funcions que pretén optimitzar el procés de la creació de models predictius. Aquest paquet conté eines per a:

- Divisió del conjunt de dades.
- Pre-processament de dades.

⁹ Per a més informació: https://topepo.github.io/caret/index.html



- Selecció d´atributs.
- *Model tunning*¹⁰ mitjançant remostreig.
- Estimació de la importància de les variables.

En primer lloc, caldrà instal·lar el paquet des del repositori CRAN:

```
# Instalem paquets necessaris
install.packages("caret", dependencies = TRUE)
```

A més, ens caldrà instal.lar els següents paquets:

- El paquet RWeka que implementa l'algoritme C4.5.
- El paquet C50 es tracta d'una implementació més moderna de l'algorisme ID3.
- El paquet rpart que implementa el mètode CART.
- El paquet randomForest que implementa l'agoritme de "Boscos aleatoris"¹¹.

```
# Instalem paquets necessaris
install.packages(c("RWeka", "C50", "rpart", "randomForest"))
```

¹⁰ Procés que consisteix en optimitzar els paràmetres del model amb l´objectiu que l´algoritme obtingue el millor rendiment.

¹¹ De l'anglés Random Forest. Per a més informació: https://es.wikipedia.org/wiki/Random_forest



Separació de dades: Conjunt d´entrenament i prova:

En aquest apartat, dividiren el conjunt de dades en dos subconjunts:

- **Conjunt d'entrenamet**: Un subconjunt per a entrenar el model.
- Conjunt de prova: Un subconjunt per a provar el model entrenat.

L'objectiu en aquesta tasca es dividir el conjunt de dades de la següent manera:

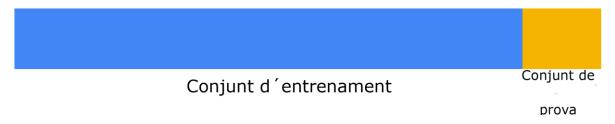


Figura 4. Divisió d'un conjunt de dades en un conjunt d'entrenament i un de prova.

Cal que ens assegurem que el conjunt de prova reuneixi les següents dos condicions:

- Que sigui prou gran com per generar resultats significatius des del punt de vista estadístic.
- Que sigui representatiu de tot el conjunt de dades. En altres paraules, no triar un conjunt de prova amb característiques diferents al del conjunt d'entrenament.



Si suposem que el conjunt de prova reuneix aquestes dues condicions, el nostre objectiu és crear un model que generalitzi les dades noves de forma correcta. En altres paraules, hem de aconseguir un model que no sobreajusti (en àngles, *overfitting*) les dades d'entrenament.

La funció createDataPartition ens permetra crear els subconjunts de dades. Per exemple, per a crear una divisió de un 80/20% del conjunt de dades adult:

```
# Carreguem el paquet
library(caret)
set.seed(1234)
# Creem el conjunt d'entrenament i el de prova
inTrain <- createDataPartition(adult$income, p = 0.8, list = FALSE)
training <- adult[inTrain, ]
testing <- adult[-inTrain, ]</pre>
```

A continuació podem comprovar que hem obtingut un conjunt de entrenament de 2606 observacions:

```
dim(training)
## [1] 2605 4
```



Entrenament de models d'arbres de decisió per a classificació

Classificació amb C4.5 12

Classificació C4.5 sense poda

En primer lloc, anem a predir els ingresos de les observacions mitjançant l'algorisme C.4.5. Començarem amb un arbre sense podar cosa que, aconseguim pasant el argument Weka control(U=TRUE) a la funció J48().

A més, usem la notació (.) després de la tilde ~ per a indicar que tots els atributs són utilitzats excepte l'atribut de classe income.

Per últim, fem ús del parametre **control** per a indicar que desitjem un arbre de decisió sense podar (més endavant discutirem la poda):

```
# Carreguem la llibreria
library(RWeka)
# Execució de l'algorisme de classificació C4.5 sense poda
modelFitC45Tree <- J48(income ~ . ,data = training, control = Weka_c
ontrol(U=TRUE))</pre>
```

¹² Encara que segons la documentació caret soporta l'algorisme C4.5 no he pogut treure el model amb el *framework*. Es per això, que he utilitzat les funcions propies del paquet RWeka.



Passem a continuació a visualitzar l'arbre:

```
# Visualitzem l'arbre
modelFitC45Tree
## J48 unpruned tree
##
## marital-status = Divorced: <=50K (363.0/33.0)</pre>
## marital-status = Married
       occupation = WhiteCollar
##
           workclass = Government: >50K (43.0/16.0)
##
##
           workclass = Unknown: <=50K (1.0)</pre>
##
           workclass = Private: >50K (190.0/70.0)
           workclass = SelfEmployed: >50K (46.0/19.0)
##
       occupation = Unknown: <=50K (53.0/14.0)
##
##
       occupation = BlueCollar: <=50K (457.0/118.0)
##
       occupation = Service: <=50K (129.0/40.0)
       occupation = Professional: >50K (192.0/60.0)
##
##
       occupation = Sales
           workclass = Government: >50K (3.0)
##
##
           workclass = Unknown: >50K (0.0)
##
           workclass = Private: <=50K (87.0/43.0)
           workclass = SelfEmployed: >50K (40.0/19.0)
## marital-status = Single: <=50K (850.0/33.0)
## marital-status = Separated: <=50K (81.0/4.0)</pre>
## marital-status = Widowed: <=50K (70.0/2.0)</pre>
## Number of Leaves :
                         16
##
## Size of the tree : 20
```

Com es pot comprovar l'arbre resultant consta de 26 nodes i 21 fulles.



Tot seguit, es mostra la matriu de confusió on podem comprovar com l'algorisme a classificat les classes:

```
# Obtenim la matriu de confusió
summary(modelFitC45Tree)
##
## === Summary ===
## Correctly Classified Instances
                                       2134
                                                         81.919
## Incorrectly Classified Instances
                                        471
                                                         18.080
## Kappa statistic
                                          0.4693
## Mean absolute error
                                          0.2543
## Root mean squared error
                                         0.3566
## Relative absolute error
                                        70.3345 %
## Root relative squared error
                                        83.878 %
## Total Number of Instances
                                       2605
##
## === Confusion Matrix ===
##
      a b <-- classified as
##
## 1804 184 | a = <=50K
## 287 \ 330 \ b = >50K
```

En concret, podem observar que el 80.5% dels casos estan classificats correctament i que l'estadístic *kappa* és .46, consegüentment podem considerar que es tracta d'un model dolent. És a saber, que en la pràctica es recomanen valors superiors a 0.60.



A continuació classificarem el conjunt de prova i assignarem les mesures d'avaluació del model com un nou atribut al *dataframe* Predictions:

```
# Obtenim les messures d'avaluació amb el conjunt de prova
Predictions = data.frame(matrix(nrow = nrow(testing), ncol = 0))
Predictions$C45 = predict(modelFitC45Tree, testing)
```

Classificació C4.5 amb poda

El punt següent tracta d'arbres de decisió C4.5 amb poda:

```
# Carreguem les llibreria
library(RWeka)
# Execució model c4.5 amb poda
modelFitC45TreePruned <- J48(income ~ . ,data = training, control =
Weka_control(U=FALSE))</pre>
```

En aquest cas, l'arbre és més petit amb 16 nodes i 13 fulles:

```
# Visualitzem l'arbre
modelFitC45TreePruned
## J48 pruned tree
## -
##
## marital-status = Divorced: <=50K (363.0/33.0)
## marital-status = Married
##
       occupation = WhiteCollar: >50K (280.0/106.0)
       occupation = Unknown: <=50K (53.0/14.0)
## |
       occupation = BlueCollar: <=50K (457.0/118.0)
##
       occupation = Service: <=50K (129.0/40.0)
##
       occupation = Professional: >50K (192.0/60.0)
## |
       occupation = Sales: >50K (130.0/63.0)
## marital-status = Single: <=50K (850.0/33.0)
## marital-status = Separated: <=50K (81.0/4.0)
```



```
## marital-status = Widowed: <=50K (70.0/2.0)
##
## Number of Leaves : 10
##
## Size of the tree : 12</pre>
```

En el següent fragment de codi obtenim la matriu de confusió on podem comprovar el nombre de observacions correctament classificades i el valor *kappa*:

```
# Obtenim la matriu de confusió
summary(modelFitC45TreePruned)
##
## === Summary ===
##
## Correctly Classified Instances
                                        2132
                                                           81.842
## Incorrectly Classified Instances
                                                           18.157
                                         473
4 %
## Kappa statistic
                                           0.4935
## Mean absolute error
                                           0.2553
## Root mean squared error
                                           0.3573
## Relative absolute error
                                          70.5913 %
## Root relative squared error
                                          84.031 %
## Total Number of Instances
                                        2605
##
## === Confusion Matrix ===
##
               <-- classified as
##
         b
## 1759 229
                  a = <=50K
## 244 373 | b = >50K
```

Igual que amb el cas anterior hem obtingut prop de un 81% d´observacions correctament classificades i un valor *kappa* de aproximadament 0.45.



Per acabar, de forma similar al que hem fet anteriorment classificarem el conjunt de prova i assignarem els indicadors de rendiment a **Predictions**:

```
# Obtenim les messures d´avaluació amb el conjunt de prova
Predictions$C45pr = predict(modelFitC45TreePruned, testing)
```

Classificació amb C50

Tot seguit passem a examinar l'algorisme de classificació C50. Aquest algorisme es tracta d'una implementació més moderna de l'algorisme ID3. C50 realitza boosting¹³, un meta-algorisme d'aprenentatge automàtic que redueix el biaix i variància.

Per aquest exemple i els següents utilitzarem el *framework* caret. Els dos primers arguments de la funció train són les variables predictores i el conjunt de dades de prova, respectivament. El tercer argument, method, especifica el tipus de model.

N´és un bon exemple el fragment de codi següent que utilitza l´algorisme C50 implementat al paquet C50:

```
# Execució l´algoritme C50
modelFitC50tree <- train(income ~ .,</pre>
```

¹³ Informació extreta de https://es.wikipedia.org/wiki/Boosting



```
method = "C5.0",
data = training)
```

Tot seguit es mostra la matriu de confusió:

```
# Obtenim la matriu de confusió
summary(modelFitC50tree)
##
## Call:
## (function (x, y, trials = 1, rules = FALSE, weights = NULL, con
## 0.25, minCases = 2, fuzzyThreshold = FALSE, sample = 0, earlyS
topping
## = TRUE, label = "outcome", seed = 3152L))
##
##
## C5.0 [Release 2.07 GPL Edition] Wed Nov 07 16:53:35 2018
## -----
## Class specified by attribute `outcome'
##
## Read 2605 cases (13 attributes) from undefined.data
##
## 8 attributes winnowed
## Estimated importance of remaining attributes:
##
       33% `marital-status`Married
##
       33% occupationBlueCollar
##
##
       10% occupationService
        6% workclassUnknown
##
##
## ----- Trial 0: -----
##
## Rules:
##
```



```
## Rule 0/1: (1364/72, lift 1.2)
## `marital-status`Married <= 0</pre>
## -> class <=50K [0.947]
##
## Rule 0/2: (172/14, lift 1.2)
## workclassUnknown > 0
## -> class <=50K [0.914]
##
## Rule 0/3: (412/47, lift 1.2)
## occupationService > 0
## -> class <=50K [0.884]
##
## Rule 0/4: (812/128, lift 1.1)
## occupationBlueCollar > 0
## -> class <=50K [0.842]
##
## Rule 0/5: (601/228, lift 2.6)
## workclassUnknown <= 0
## `marital-status`Married > 0
## occupationBlueCollar <= 0
## occupationService <= 0
## -> class >50K [0.620]
##
## Default class: <=50K
## ----- Trial 1: -----
##
## Rules:
##
## Default class: <=50K
## *** boosting reduced to 1 trial since last classifier is very i
naccurate
## *** boosting abandoned (too few classifiers)
##
## Evaluation on training data (2605 cases):
##
##
            Rules
##
```



```
No
##
            Errors
##
           472(18.1%) <<
##
##
##
##
      (a)
           (b)
                  <-classified as
##
            228 (a): class <=50K
##
     1760
            373 (b): class >50K
##
      244
##
##
##
   Attribute usage:
##
##
    75.43% `marital-status`Married
    54.24% occupationBlueCollar
##
    38.89% occupationService
##
    29.67% workclassUnknown
##
##
##
## Time: 0.0 secs
```

Per acabar, crearem la entrada al dataframe **Predictions** amb les mètriques obtingudes del conjunt de dades de prova:

```
# Obtenim les messures d'avaluació amb el conjunt de prova
Predictions$C5.0 = predict(modelFitC50tree, testing)
```

Classificació amb CART

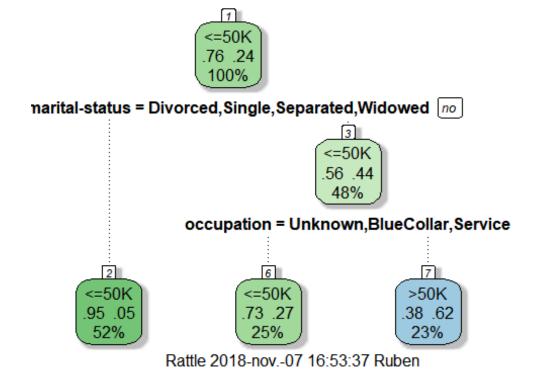
Tot seguit clasificarem de nou les dades d'entrenament, però aquest cop utilitzarem l'algoritme CART:

```
# Carreguem el framework `caret`
library(caret)
# Execució model CART
```



En aquet cas i amb l'ajuda del paquet rattle podem obtindre el gràfic de l'arbre de decisió:

```
# Carreguem la llibreria `rattle`
library(rattle)
# Obtenim un gràfic de l'arbre
fancyRpartPlot(modelFitCART)
```





Cal adonar-se que en aquest cas l'arbre es molt més sencill que els obtinguts amb els algorismes C4.5 o C5.0.

Finalment, obtenim els indicadors de rendiment del model amb el conjunt de prova i els guardem al dataframe **Predictions**:

```
# Obtenim les mesures d´avaluació amb el conjunt de prova
ProbsCARTtest = predict(modelFitCART, testing)
Predictions$CART[ProbsCARTtest[,1] <=.5] = "small"
Predictions$CART[ProbsCARTtest[,1] >.5] = "large"
```

Random Forest

Per acabar, en aquest apartat classificarem de nou el conjunt de dades d'entrenament, però en aquest aquest utilitzarem el algoritme *Random Forest*:

A continuació es mostra la matriu de confusió:



```
# Mostrem la matriu de confusió
modelFitRandomForest
##
## Call:
## randomForest(x = training[, -4], y = training$income)
                 Type of random forest: classification
##
                       Number of trees: 500
##
## No. of variables tried at each split: 1
##
          OOB estimate of error rate: 18.43%
##
## Confusion matrix:
        <=50K >50K class.error
## <=50K 1805 183 0.09205231
## >50K 297 320 0.48136143
```

Com podem observar en els resultats aquesta classificació es pitjor encara que amb CART.

Per concloure, de forma similiar als apartats anteriors obtenim els valors de les mesures d'avaluació del model:

```
# Obtenim les mètriques d´avaluació del model amb el conjunt de pr
oves
Predictions$RF = predict(modelFitRandomForest, testing)
```

Anàlisis de les prediccions del conjunt de prova

Amb la següent funció obtindrem les diferents mesures d'avaluació dels models estudiats en aquest text. Així com, un resúm en forma de taula de les diferents mètriques obtingudes per a cada algoritme:



```
# Funció per a obtindre un resum amb les mesures d'avaluació dels
models
getModelPredictions <- function(Predictions) {</pre>
  values = data.frame(matrix(ncol = ncol(Predictions), nrow = 6))
  rownames(values) = c("True +", "True -", "False +", "False -", "Accu
racy", "Kappa")
  names(values) = names(Predictions)
  for (i in 1:ncol(Predictions)) {
     tab = table(testing$income,Predictions[,i])
     values[1,i] = tab[1,1]
     values[2,i] = tab[2,2]
     values[3,i] = tab[1,2]
     values[4,i] = tab[2,1]
     values[5,i] = sum(diag(tab))/sum(tab)
     values[6,i] = cohen.kappa(tab)[1]
  round(values,2)
```

A continuació, es mostra la taula amb les mesures d'avaluació dels diferents models analitzats en la pràctica:

```
# Mostrem en un dataframe les mesures d'avaluació
getModelPredictions(Predictions)

## C45 C45pr C5.0 CART RF

## True + 455.00 449.00 449.00 455.00

## True - 72.00 83.00 83.00 72.00

## False + 42.00 48.00 48.00 42.00

## False - 82.00 71.00 71.00 71.00 82.00

## Accuracy 0.81 0.82 0.82 0.82 0.81

## Kappa 0.42 0.47 0.47 0.47 0.42
```

Per concloure, encara que els algoritmes han superat el 70% de precisió en la classificació, el valor estadístic *kappa* no ha superat el 0.44. Aquest valor no és suficient, de manera que seria recomanable no utilitzar cap d'aquests algoritmes per a la predicció del model.



Bibliografia

- [1] Daniel T. Larouse, Chantal D. Larouse: Data Mininig and Predictive Analytics.USA, John Wiley & Sons, 2015, ISBN 978-1-118-11619-7
- [2] Jordi Gironés Roig, Jordi Casas Roma, Julià Minguillón Alfonso, Ramon Caihuelas Quiles: Minería de Datos: Modelos y Algoritmos. Barcelona, Editorial UOC, 2017, ISBN: 978-84-9116-904-8.
- [3] Jiawe Han, Michellie Chamber & Jian Pei: Data mining: concepts and techniques. 3° Edition. USA, Editorial Elsevier, 2012, ISBN 978-0-12-381479-1